

WISE ȘI VEDENII PROFETICE ÎN MANUSCRISE DIN ȚĂRILE ROMÂNE (SEC. XV-XVI)

Andrei PROHIN

Universitatea de Stat din Moldova

În secolele XV-XVI, în Țările Române au circulat diverse lucrări conținând vise și vedenii profetice. O categorie importantă de vise profetice, răspândită prin intermediul surselor bizantine și sud-slave, o constituia visul monarhic care prevestea nașterea, cariera politică sau moartea suveranului. În lucrările istorice, visele de acest gen puteau reprezenta procedee de critică sau legitimare a puterii suveranului. Tradiția viselor profetice, asociate suveranului, a avut continuitate în spațiul românesc, având în centru figurile câtorva domni ai Țării Moldovei (Ștefan cel Mare, Alexandru Lăpușneanu, Petru Șchiopul), relatări atestate în textele narative medievale. În comparație cu visele, survenite în timpul somnului, vedeniile surveneau în stare de veghe și, potrivit surselor examinate, din Țările Române, evocau în special probleme ale vieții spirituale.

Cuvinte-cheie: profeții medievale, vise, vedenii, manuscrise slavo-române, tradiție bizantină.

PROPHETICAL DREAMS AND VISIONS IN MANUSCRIPTS FROM THE ROMANIAN PRINCIPALITIES (XV-XVI C.)

During the XV-XVI c., in the Romanian Principalities has circulated a rich literature dedicated to prophetic dreams and visions. An important category of prophetic dreams, being presented in the Byzantine and South-Slavonic sources, was the monarchic dream that anticipated the birth, the political carrier or death of the sovereign. In the historical works, such dreams could represent means of criticising or legitimating the sovereign's power. The tradition of prophetic dreams assigned to sovereigns was continued in the Romanian area, being centred on the figures of several princes of Moldova (Ștefan cel Mare, Alexandru Lăpușneanu, Petru Șchiopul). In contrast with *dreams*, that occurred while sleeping, *visions* took place while awake and, according to the Slavonic manuscripts from the Romanian Principalities, revealed mainly issues of spiritual life.

Keywords: medieval prophecies, dreams, visions, manuscripts Slavo-Romanian, Byzantine tradition.

Prezentat la 24.04.2015

Publicat: iulie 2015